

Arthur Rimbaud (1854 – 1891): Opilý koráb (1871)

1. Literární druh a žánr, literárněhistorický kontext, umělecký směr / tvůrčí skupina, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

2. Doba a místo (děje);
3. Zvláštnosti kompozice;
4. Hlavní postavy a jejich charakteristika;
5. Námět, témata, hlavní motivy;
6. Jazykové zvláštnosti;
7. Kulturní souvislosti.

(1) Když plul jsem po Řekách, jež nelítostně
pádí,
tu jednou musil jsem dát sbohem lodníkům:
křiklaví divoši k nim vpadli v lodní zádi
a nahé přibíli je k pestrým kolíkům.

(2) Pak nestaral jsem se už vůbec o posádku,
jež vezla obilí, sklad bavlny a chmel.
Když mužstvo skončilo svou pranici a hádku,
tu řeky nechaly mne plouti, kam jsem chtěl.

(3) Přes mocné přílivy a mořské vlnobití
jsem spěchal, zaslepen jak dítě v peřině,
jak Poloostrovy, jež zběsile se řítí,
když odpoutaly se a bloudí v bařině.

(4) Hrom s bleskem házely mně svoje smolné
věnce.
Pět nocí tančil jsem jak zátka na míse
na slaných hladinách, jež vězní utopence,
nedbaje majáků, jež hloupě šklebí se.

(5) Zelený příval vod, sladší nad hořké trnky,
skrz naskrz prosákl můj pochroumaný vrak
a rozbil kormidlo, a smýval ze mne skvrnky
po mořské nemoci, jež zkalila mi zrak.

(6) A od té chvíle jsem se koupal v širém
moři,
jež bylo plné hvězd, a bez cíle jsem plul,
hltaje blankyty, do nichž se občas noří
zasněný umrlec, jenž právě utonul,

(7) potřisniv hanebně ty bledomodré víry
a rytmus světelných a třpytících se krás,
prudší než alkohol, širší než naše lýry
vypučí milostný a hnisající kvas.

(8) Znáš nebe, třpytící se pod průtrží mračen,
znáš kouzlo večerů a velkých povodní,

znám jitra nadšená jak hejno vodních kačen
a časem viděl jsem to, o čem lidé sní.

(9) Znáš slunce, mystické jak rudá maska
herce,
když vrhá sraženou a fialovou zář
na vlny valící se jako přes koberce,
znáš slunce, příšerné jak maskovaná tvář.

(10) Snil jsem o zelené a zasněžené noci,
o žhavých polibcích, jež víří v prostoru,
o koloběhu míz, jež mají vesmír v moci,
o modrém procitnutí zpěvných fosforů.

(11) Po celé měsíce jsem slýchal vlnobití,
jak kravín šílenství a epilepsie,
aniž jsem pomyslel, chtěje jej utišíti,
na hada, zkroceného patou Marie.

(12) Víte, že narazil jsem jednou na Floridy,
kde květy mísí se s očima panterů,
kde duha, napjatá pod horizontem z křídly,
ukrývá stáda lvic před zraky škunerů.

(13) Viděl jsem prohlubně a močály, jež
kvasí,
propast, kde v sítinách spí celý Leviatan,
bezvětrí s vichřicí a celé zeměpásy,
svržené do jícnu jak do pekelných bran!

(14) Ledovce, perleť vln a hnědou barvu
zemí,
uvázlé koráby v hniјících zátokách,
kde velcí hroznýši, šíření štěnicemi,
padají ze stromů a šíří černý pach.

(15) A byl bych ukázal rád dětem v modrém
proutí
ty malé rybičky, ty zlaté kapříky.

Korály žehnaly mé dlouhé bludné pouti
a občas vanuly mně vlídné větříky. (...)

(16) Mne, zabloudilou loď, vrženou za
vichřice
do vzduchu bez ptactva za gigantický plot,
mne nezachrání už záchranná plachetnice,
můj trup je opilý přívaly slaných vod,

(17) já, koráb z mlhovin, já, fantastické zvíře,
já, jenž jsem prorážel kouř nebes jako zeď,
kde roste převzácná pochoutka pro malíře -
sluneční lišejník, zašlý jak stará měď...

(18) Viděl jsem opilá a hvězdná souostrovní
s nebem, jež třpytí se jak velký paví chvost,
zdalepak v noci spí pod jejich mdlými krovy
ohniví letouni, jimž patří budoucnost?

(19) Co jsem se naplakal za srdcervoucích
jiter,
nic neobešlo se teď pro mne bez hoře.
Jsem láskou rozladěn jak struny starých ceter.
Oh, kéž mi praskne kýl! Kéž sletím do moře!

(20) A toužím po stružce, kde za nizoučkým
houštím
se šťastně prohání pár dětských košilek,
jsem v duchu hošíkem a dřepě s nimi pouštím
lodičku z papíru, křehkou jak motýlek.

(21) A zalit tříští vln a jejich pyšných krajek
už nechci závodit s kupčíky z Bostonu,
už nechci projíždět flotilou pestrých vlajek
a plavat před strašným pohledem pontonů!